

Een sjamanenmasker, uit de omgeving van Nepal

Mijn leven lang ben ik beeldend kunstenaar en intrigeren mij de uitingen van tribale ambachtslieden die objecten in allerlei materialen maken en die een rol spelen in de geloofswereld van tribale gemeenschappen. Niet alleen boeien die objecten mij, maar al meer dan 40 jaar verzamel ik ze.

Zoals mijn eigen kunstzinnige uitingen in de loop der jaren geëvolueerd zijn, zo verschoof ook mijn belangstelling wat betreft de herkomst van tribale objecten. Aanvankelijk verzamelde ik, zoals zovelen van ons, vooral Afrikaanse etnografica. Later ging de belangstelling van mijn vrouw en mij vooral uit naar Indonesische objecten. Zo verzamelde mijn vrouw een grote collectie wajangpoppen. We kwamen geregeld in Amsterdam, bezochten en kochten bij bekende handelaren zoals Peter de Boer, Ger Lambregts, Henk Italiaander, Thea Vegte en Ton Lankreijer. Niet zo lang voor het overlijden van mijn vrouw attentioneerde zij mij op een *lingam* (een langwerpige ovale, gladde steen, die symbool staat voor de energie en kracht van de godheid Shiva) die te koop lag bij Harry Baartman, een kenner van tapijten met een winkel in Enschede. Het is door

de zaken die Harry te koop aanbood dat mijn belangstelling zich momenteel vrijwel geheel verplaatst heeft naar objecten uit het Himalaya-gebied. De eigenaar van deze winkel kocht op maandag in en op dinsdag was ik er als de kippen bij om stukken van mijn gading uit te zoeken. Het gevolg is dat mijn hele huis, op dit moment nog slechts een driekamerflatje, vol staat en hangt met objecten voornamelijk uit dit gebied. Het is met name de sterke en verregaand uitgekristalliseerde geloofsbeleving en de materiele uitingen van de bewoners van de Himalaya die mij aanspreken. Wat dacht de man (of vrouw?) om dit masker te creëren, het hout ervoor te zoeken, het in zijn woonomgeving te bewerken, te vereren, op een huisaltaar te plaatsen. Als het masker dan af is, precies zoals de maker het als voorstelling in zijn hoofd had, het ingewijd is en functioneert, dat het 'werkt', hij er mee kan 'dansen', aan bedoelde 'goden' gewijd, aan het geheel voldaan, aarde, omgeving, familie, vee, alles weer in evenwicht is, het erf weer schoongeveegd. Hoewel Rooms-Katholiek opgevoed heb ik zelf nooit geloofd (geloven is niet weten, weten is niet geloven). Als animist

ben ik er van overtuigd dat alles bezielde is.

Sjamanisme, voodoo en verwante stromingen intrigeren mij en is het vooral de vormentaal van de hieruit voortkomende objecten die mij boeit.

Daarom is het masker op de achterpagina, dat ik kocht bij Kashba in Amsterdam mij buitengewoon dierbaar. Het is een sterk sjamanistisch masker en te oordelen naar de houtstructuur gemaakt van een wortelstronk waaraan weinig is veranderd. Slechts een mond, neus en ogen zijn aangebracht en de trishula, de drietand, is een versterking van de uitdrukking die zeer op je afkomt, haast beangstigend. Een trishula is het attribuut van onder andere de god Shiva en het symbool van hem als schepper, instandhouder en vernietiger en ook als verdrijver van demonen.

In mijn beleving is het masker een ultieme verbeelding van animisme.

wkamph@gmail.com

